

24/6/83

EL LLENGUATGE

Tractaments

Sobre els tractaments personals —que en català són tres: de vostè, de vós i de tu—, cada u pot defensar la seva preferència, amb raons que generalment s'escapen del camp del llenguatge. Com tothom sap, el tractament de tu s'imposa cada vegada més, fins a extrems que hi ha qui troba intolerables o escandalosos. D'altra banda, no oblidem el tractament de vós, propi d'unes determinades circumstàncies o situacions que hem intentat exposar més d'un cop i que ara no repetirem. Però el punt sobre el qual si que creiem que cal insistir és la necessitat que hom sigui rigorosament conseqüent amb el propi criteri quan, en un cas concret —per exemple, en una peça documental—, hom ha optat per tal o tal tractament. En aquest sentit, la inconseqüència és freqüentíssima i revesteix les formes més variades. Diverses peces que ara tenim a la vista ens en subministren uns quants exemples.

En un prospecte de propaganda en què se'ns invita a formar part d'una determinada associació, després d'haver-nos-hi induït, tractant-nos amb tota franquesa, amb la frase «fes-te soci del nostre centre», ens diuen, amb un sobtat distanciament, «mensualment Vte. rebrà», en què, com es pot deduir per la forma verbal, «Vte» és una trista abreviatura de *vosté* (tot plegat s'han estalviat dues lletres!). En una circular encapçalada amb la fórmula «Benvolgut amic», si bé el destinatari hi és tractat sistemàticament de vos en l'ús dels verbs, dels possessius i dels pronoms febles —segona persona del plural—, hi és designat per mitjà del pronom fort *vosaltres*, de la mateixa persona, certament, però amb un plural que ja no és merament lògic, en franca contradicció amb la fórmula de l'encapçalament. I què direm de les circulars encapçalades amb les fórmules, avui tan en voga, «Benvolgut(s) amic(s)» «Estimat/da company/a», i encara les que s'aventuren a combinar les variants de nombre i de gènere? Rarament el redactor de l'epístola té prou atenció —prou rigor— per a mantenir un criteri conseqüent amb la fórmula que ha triat en tot el seu text. I, això, hi ha qui després de tractar el destinatari d'una circular de «benvolgut(s) amic(s)» no vail·la a dir-li «di preguem que tingui la bondat... d'enviar-nos la vostra resposta» o «us fem saber que... en el seu compte corrent», prescindint, a més, dels plurals *vostès*, *els seus*, *vosaltres*, etc., que hom esperaria.

Albert Jané